

O NEKIM NOVIM I ZNAČAJNIM
PRIPADNICIMA FLORE OTOKA KRKA

Mit deutscher Zusammenfassung

IVO TRINAJSTIĆ i ANDRIJA Ž. LOVRIĆ

(Institut za botaniku Sveučilišta u Zagrebu)

Primijeno 10. 12. 1970.

Autori ovog priloga, radeći na različitim geobotaničkim problemima vezanim za područje otoka Krka (Trinajstić 1964, 1965, 1970; Lovrić 1968, 1970), utvrdili su bilo neovisno jedan od drugoga, bilo u suradnji, niz taksona koji su bili nepoznati u flori toga područja. Ovdje se navodi devet takvih taksona, koji su značajni za pojedine markantne zajednice, ili su od važnosti za potpunije razumijevanje biljnogeografsko-flornogenetskih odnosa u tom dijelu Jadrana.

Kratice: (T) = leg. I. Trinajstić, (L) = leg. A. Ž. Lovrić.

1. *Ceterach officinarum* DC. var. *crenatum* Moore.

U jednoj pukotini stijene pod brdom Straževnik (između kota 167 i 319) u gornjem dijelu Bašćanske doline (L).

2. *Phyllitis hybrida* (Milde) Christ. f. *reichardtii* (Haračić) Hay.

U vlažnom i sjenovitom procjepu stijena predjela Matanovo podno vrha Kontrept (386) na istočnom dijelu otoka (L).

Taj rijetki i neobično zanimljivi takson hrvatske i evropske flore otkriven je napokon i na otoku Krku. To je njegovo najsjevernije dosad poznato nalazište. Možemo ovom prilikom istaknuti zanimljivu činjenicu da je otok Krk dosad jedino područje u Evropi, na kojem rastu sva tri evropska predstavnika roda *Phyllitis* (*Ph. hybrida*, *Ph. sagittata* i *Ph. scolopendrium*).

3. *Peltaria alliacea* Jacq. var. *crassifolia* Morton.

Na obalnim siparima, golim kamenjarama i škraparima istočnog dijela otoka, na rtovima Škuljica i Rebica, izloženim najžešćem udaru bure i posolice (L). Tu raste u fragmentarnim sastojinama sveze *Peltarion alliaceae*, zajedno s vrstama *Cynanchum adriaticum* Freyn, *Asperula staliana* Vis. i *Statice cancellata* Bernh. Ovaj halofilni takson dosad je bio poznat samo s otoka Sv. Grgura i Raba (Morton 1915).

4. *Peucedanum crassifolium* Hal. et Zahlbr., »orišac« (u Baški).

Na sjenovitim policama obalnih klisura pod brdom Divinska (472) od rta Glavina do rta Sokol i u južnom dijelu Baščanskog zaljeva, te na obalnim stijenama oko Stare Baške (L).

Sistematsko-terminološki odnosi taksona *P. crassifolium* prema srodstvenom krugu *P. cervaria* s. l. nisu do danas još dovoljno razjašnjeni (usp. Halacsy 1897, Degen 1907, Morton 1915, Fiori 1929, Hayek 1927, Tutin 1968). Ovdje se priklanjamo mišljenju Degen (1907) koje zasad najbolje odgovara za kvarnersko-liburnijsko područje.

P. crassifolium, u fitocenološkom pogledu, jedna je od najvažnijih karakterističnih vrsta nitrohalofilne asocijacije *Dauco-Silenetum* (Lovrić 1970) koja je najbolje razvijena na policama sjeveroistočnih klisura izloženih buri, podno gnjezdišta velikih ptica grabljivica (supova, vjetruša, sovuljaga). Ovdje raste zajedno s vrstama *Daucus maximus* Desf., *Silene reiseri* Maly, *Statice anfracta* Salmon itd.

5. *Daucus maximus* Desf.

Ta biljka je otprije poznata sa školja Kormata kod Plavnika (Horvatić 1927), a u novije vrijeme je nađena i na samom otoku Krku. Tu raste pod gnjezdima ptica na sjenovitim policama istočnih obalnih klisura na potezu Vinca-Malaluka i na južnim klisurama Baščanskog zaljeva, izloženim buri i posolici. Na spomenutim lokalitetima raste *D. maximus* također u sastavu nitrohalofilne zajednice *Dauco-Silenetum*, gdje je shvaćena kao lokalno karakteristična vrsta asocijacije (L).

6. *Centaurea kartschiana* Scop. subsp. *rabensis* H-ić in Lovrić (1968) (= *C. dalmatica* Kern. var. *rabensis* H-ić).

U pukotinama obalnih stijena u drazi Velaluka na istočnom dijelu otoka, gdje ulazi u sastav asocijacije *Campanulo-Centaureetum dalmaticae* (L). Dosada je (Horvatić 1939) jedino nalazište toga kvarnerskog endema bio otok Rab.

7. *Centaurea jacea* L. subsp. *bracteata* (Scop). Hay., »metlina« (u Baški).

Na suhim travnjacima, u živicama, napuštenim vinogradima mediteransko-montanog pojasa. Dosad je nađena na više mjesta prostranog platoa Krasi na sjeveroistočnom dijelu otoka (T) i na nekoliko mjesta u gornjem dijelu Baščanske doline (L).

Dosad je taj takson bio, u opsegu kvarnerske flore, poznat jedino s otoka Cresa (Marchesetti-Béguinot 1930).

8. *Chlorocyperus rotundus* (L.) Palla.

U povrtnjacima, na poljima, u opsegu vegetacije korova okopavina na lokalitetu Draga u Vrbniku (T).

Ta je biljka kod nas vezana u prvom redu na toplije dijelove istočno-jadranskog primorja, gdje ulazi u sastav posebne eumediteranske korovne asocijacije *Fumario-Cyperetum rotundi* (usp. Horvatić 1963). U Vrbniku ta biljka ulazi u sastav srodne asocijacije *Tribulo — Amarantetum*, koja je također značajna za eumediteransko područje, iako Vrbnik i njegova šira okolica, u vegetacijskom pogledu ne pripadaju eumediteranskom području (usp. Trinajstić 1965 mscr.).

9. *Neottia nidus avis* (L.) Rich.

U mezofilnim, listopadnim šumama na području Bombača, u sastavu asocijacije *Anemone-Carpinetum betuli* (T).

Otok Krk je prvo nalazište vrste *N. nidus avis* u opsegu kvarnerske flore. U fitocenološkom pogledu taj je takson značajan element mezofilnih šuma reda *Fagetalia*, pa se na otoku Krku pridružuje, u novije vrijeme utvrđenom velikom broju fagezonalnih elemenata koji izgrađuju posebnu, danas utjecajima čovjeka u znatnoj mjeri izmijenjenu reliktnu asocijaciju *Anemone-Carpinetum betuli* (usp. Trinajstić 1964, 1964a, 1965. mscr.).

Zaključak

U ovom prilogu iznose autori 9 taksona novih za floru otoka Krka, koji su najvećim dijelom važni za razumijevanje biljnogeografsko-florogenetskih odnosa tog dijela Jadranskog primorja.

Literatura — Schrifttum

- Degen A. 1907: Zwölf neue Pflanzen der Länder der ungarischen Krone. Mag. Bot. Lapok 6, 122—139.
- Fiori A. 1929: Nuova Flora analitica d'Italia vol. II, 70, Firenze-Roma.
- Halacsy E. 1897: Eine neue Umbellifere der österreichischen Flora. Verh. Zool. Bot. Gesell. 47, 645—646.
- Hayek A. 1927: Prodomus Florae peninsulae Balcanicae vol. I, Rep. spec. Nov.-Beih. 33, 1, 1937.
- Horvatić S. 1927: Flora i vegetacija otoka Plavnika. Acta Bot. Zagreb 2, 1—58.
- Horvatić S. 1939: Pregled vegetacije otoka Raba s gledišta biljne sociologije. Prir. Istraž. Jug. Akad. 22, 1—96.
- Horvatić S. 1963: Vegetacijska karta otoka Paga s općim pregledom vegetacijskih jedinica Hrvatskog primorja, Prir. Istraž. Jug. Akad. 33, Acta Biol. IV, 1—187.
- Lovrić A. Z. 1968: Prilog poznavanju ilirskih centaureja etc. Acta Bot. Croat. 27/28, 263—278.
- Lovrić A. Z. 1970: Ornitogena vegetacija Prvića i susjednih otoka. (Magistarski rad, Prir. mat. fak. Zagreb mscr.).
- Marchesetti C. — Béguinot A. 1930: Flora dell'isola di Cherso. Arch. Bot. Forli 6, 1, 16—59, 6, 2, 113—157.

- Morton F. 1915: Pflanzengeographische Monographie der Inselgruppe Arbe.
Bot. Jahrb. 53, Beibl. 116, 67—273.
- Trinajstić I. 1964: O vegetacijskom pokrovu otoka Krka. Acta Bot. Croat. 23,
119—134.
- Trinajstić I. 1964a: Treći prilog flori otoka Krka. Acta Bot. Croat. 23, 151—155.
- Trinajstić I. 1965: Vegetacija otoka Krka. Zagreb (disertacija mscr.).
- Trinajstić I. 1970: Četvrti prilog flori otoka Krka. Acta Bot. Croat. 29, 251—245.
- Tutin T. G. 1968: *Peucedanum*, in *Tutin T. G. et coll.*: Flora Europaea vol. II,
361—364, Cambridge.

ZUSAMMENFASSUNG

ÜBER EINIGE NEUE UND BEDEUTENDE
VERTRETER DER FLORA DER INSEL KRK

Ivo Trinajstić und Andrija Ž. Lovrić
(Botanisches Institut der Universität Zagreb)

In diesem Beitrag werden einige für die Flora der Insel Krk neue Taxa angegeben. Dies sind: *Ceterach officinarum* DC. var. *crenatum* Moore, *Phyllitis hybrida* (Milde) Christ. f. *reichardtii* (Haračić) Hay., *Peltaria alliacea* Jacq. var. *crassifolia* Morton, *Peucedanum crassifolium* Hal. et Zahlbr., *Daucus maximus* Desf., *Centaurea kartschiana* Scop. subsp. *rabensis* H-ić, *Centaurea jacea* L. subsp. *bracteata* (Scop.) Hay., *Chlorocyperus rotundus* (L.) Palla und *Neottia nidus avis* (L.) Rich.

Dr Ivo Trinajstić
Katedra za šumarsku genetiku
i dendrologiju Šumarskog fakulteta
Šimunska 25
41040 Zagreb (Jugoslavija)

Andrija Ž. Lovrić, mr biol.
Institut za botaniku Sveučilišta
Marulićev trg 20/II
41000 Zagreb (Jugoslavija)